

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Temető-utca 20. sz. a. Ide intézendő a lap szemlémi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentelen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petisitor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetések legezlszerűben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** esupán a kiadó-hivatal vesz fel.

A késmárki vászonkiállítás.

A késmárki országos len és vászonkiállítás a divatban levő kiállítások egyik legsikerültebbje volt e héten. Csak négy napig tartott, de ez elég idő volt arra nézve, hogy felső Magyarország ipar iránt érdeklődő férfiai nagyszerűvé, példássá tegyék, s az ország figyelmét felhívják e mozgalom követésére, gyakorlati utánzására.

Ha terünk engedné: részletesen foglalkoznánk e nevezetes dologgal, kiterjeszkednénk a kiállított tárgyak ismeretetésére, így azonban csak meggyenket, kívált ennek felső vidékét érdeklőleg egy rövidke buzditást boesátunk a közönséghez a késmárki kiállítás után.

Tagadhatatlan, hogy a hazafias sajtó melegen felkarolta a Szepesség s a derék késmárkiak nevezett ezélu ügyét s most ugyanez a sajtó dicsérőleg nyilatkozik a kiállítás eredményéről. Mert hogy a siker után eredményt is hozott az a kiállítás, azt esalhatatlan számok igazolják. Nálunk a vászonszövés valóságos iparág, mely valaha virágzott, jövedelmező forrást nyújtott az azt üzöknek, — ez iparág legujabb időben el lett hanyagolva, hanyatlásnak indult, most e kiállítás felélesztéte újból a tüzet, az anyagi és erkölcsi támogatás által megindult a mozgalom annak továbbfejlesztésére és gondos ápolására. Ki nem hallotta hírét a szepességi taká-

esoknak, kik esaladjak s a maguk existenciáját egy szövő-szék segítségével biztosították s a külföld előtt is ismeretek voltak készítményeik által

A szepességi lenipar életképes volt valaha, hanyatlásnak indult, de most tapasztaltatván újból annak életképesége — nagy remény van, hogy a kormány maga veszi kezébe azon iparág támogatását és a virágzás színvonalára emeli. Ha valaminek — ugy az eddig drága pénzbe kerülő damaszt-szövetek, sima vásznaknak van nálunk értéke, becese: lesz tehát annak jövője is. Felállítanak egy vászonfehérítőt, egy csinozóvállalatot s a vászonipar fejlődésének utat nyitnak.

A Szepességen tehát sikerrel fogják azt üzni, fejlődését, jövőjét biztosítani.

Hát minálunk? Megyénk felső részében most is foglalkoznak a vászonkészítéssel, Rozsnyón vászonfehérítő épület is van, mely elég sikeresen dolgozik; — itt-ott elvéteve takácsmesterek is siratják a régi jó idöket, a kik dolgoznának is, de rölük megfeledezett a „világ.“ nem kapnak megrendelöket. Nem volna-e jó, hasznos indulni Késmárk után, szedni, gyűjteni, hogy az a néposztály, mely a sötétségben foglalkozik nagyon kis eredménnyel a vászonszövésseel, mint ipart üzne azt, hogy a gömörmegyei len- és vászonipar fejlődésének útja egyengettessek. Felhívjuk az ipartársulatok, a vidék

és különösen buzgó tanfelügyelőnk figyelmét: tegyenek ez irányban valamit, hívják fel más megyék figyelmét, ismeretessék s annak elterjedését mozdítsák elő.

A késmárki kiállítás tanulsága nagyon ajánlatos különösen nálunk.

lparbarát.

A modern élet hazug mivolta.

(II. Folytatás.)

A mondottak után érthetetlen volna, miért itélik meg a hazugságot a gyakorlati életben oly enyhén, ha egyrésztől nem volnának többségben a káros vagy hasznos szándék nélküli mondott hazugságok, és ha más részről léteznék oly tér, hol a hazugság jogosult és egy másik, hol legalább szokásos. Ez az oka, hogy a hazugság ártalmatlanságának felismerése mellett nem veszik észre a bizalom aláadására nézve káros voltát! És hogy az elvi megkülönböztető jelek hiánya folytán a jogosult, türt és jogosulatlan, aljas hazugság határai a legtöbb ember szemében egybefolyanak.

A ezáltal és látszólag közönyös hazugság azért oly agasztó és fenyegető az erkölcsiságra nézve, mert egyrésztől vele jár a megrögzött hazudozásra való szoktatás és nevelés, és másrésztől nem esupán az egy ember igazmondásába vetett hitet rombolja szét, hanem általában az emberiségbe vetett bizalmat esökkenti. Ki minden ok nélkül is hajlandó a hazugságra, attól rendszeren azt várjuk, hogy ha érdeke egy kívánja, már épen hazudik; ez esetben a mese tanulsága találó:

„A ki egyszer hazudni mer,
Hitelt többé nem igen nyer.“

A nagy bizalom, mellyel az ifjuság az életbe lép, évtizedről évtizedre jobban fogy

és végül az öregség bizalmatlanságának ad helyet, mivel mindig jobban tapasztaljuk az emberek hazugságát és hamisságát, pedig ezek nagyban esökkentik az emberekbe vetett hitünket.

Azonban, világos, hogy erkölcsi közlekedés csak a bizalom alapulhat, míg a kölesönös bizalmatlanság legfeljebb jogi érintkezést enged meg az emberek között, és azért a társadalom erkölcsi életére nézve legnagyobb fontosságú az általános igazság és hűség színvonalát emelni, hogy az ifjuság bizalma lehetőleg érintetlenül maradjon az öregségig.

Az igazság színvonalának emelését pedig az fogja előidézni, ha az emberek nem esupán az ártalmas és hasznos, hanem a ezáltalán és látszólag ártalmatlan hazugságtól is gondosan tartózkodnak és igazság-szeretöket kizárólagos igaz eselekedéteel és beszéddel gyakorolják és erősítik, a hazugságra és színlelésre való hajlamot pedig gyakorlatlanul veszni hagyják.

A közvetlenül ártalmatlan hazugság csak az esetben nem megvetésre méltó, ha a bizalmat nem játsza ki, mi annak a próbájul vehető, hogy a hazugság aljasságát egyedül a bizalom kijátszása teszi. Két esetben tehető fel, hogy a hallgató nem tekinti igazságnak a mondottat: először, hol félreérthetetlenül tréfa forog szóban, és másodsor, hol az igazság kimondására való felszólítás jogosulatlan, tehát ezt követni döreség volna. A tréfás hazugságot, amennyiben félre nem érthető, megtiltani pedáns szörszállhasogatás volna, mert ártatlan, amennyiben senkit sem ámit el és a felvilágosítás nyomon követi, azért egy okos ember sem ütökzik meg rajta. Ha számüznök az életből, megfosztanak a tréfiát az ugvis eléggé komoly élet felvidítására szolgáló egyik leghatalmasabb eszközetül. — A jogosult hazugság másik esetét a tréfás hazugsággal szemben, óvó hazugságnak nevezhetnök. Ha

T Á R C Z A.**A nőipar-kiállítás.*)**

Irta: Hubay Miklós.

„Áldott az ur ki kezüket tanítja.“ Így szölnék a kálvinista énekekkel, a kik láttuk a rimaszombati nőipar-kiállítást. Ne mondjátok, hogy a természetben véletlenségből történik valami: ne higgyétek, a kik eddig tán azon hitben voltak, hogy véletlenségből alkotta a nőt a teremtő hatalom utolsónak; szép oka volt az alkotónak arra, hogy a többi mindenség előbb álljon elő, s azután utóljára a nő legyen befejezésül; disznek, bokrétnak tette a teremtés tetejébe a meglevő minden egyebeknek; és én még azt is mondom, hogy ha böseleti oka volt az alkotónak a világ előállítására, vagyis ha mutatni akarta ezzel a maga mindenható erejét: akkor az által, hogy nőt is alkotott — költői gondolatát fejezte ki, a költészet fejezvéen ki az egység befejezését a bűbajt.

Es a férfi-osztály megirigyelte a nők eme varázsló fölényét: beakarja, leakarja venni a közönséget, a prózai álláspontba, tudniillik oda, hol a férfiak vannak: el akarják hitetni a nőekkel, már sok el is hitte, hogy a férfiak vannak kiválóbb, a magasabb sphaerában: egyenjogultságot akarnak a nőknek a férfiakkal; hiszen a nő csak veszt avval, ha egyenlő vonalra helyezkedik a férfival, azaz ugy nevezett jogegyenlőség, a nőt csak lejjebb hozná, vagy talán azért vágnak a nők a férfi jogkörbe, mert a férfi-erő működésének annyi szép eredményét látják, talán irigylik a nők, hogy férfi találta fel a puskaport, a telegrafot meg mit tudom én miféle dolgokat. Ugyan édes szépeim, ne tulajdonítsanak azoknak a férfi mesterségeknek annyi fontosságot, hiszen a férfi csupa szükségéből kényszerülve tesz; talál ki valamit; meg aztán hogy a puskaport

emlitem vajjon nem elég gyuanyag teremtődik-e a férfi szivben tisztán pusztán a nő iránt való hajlandóságból, ha nem puskapornak hívják is; avagy ugyanez a nő iránt való hajlandóság okából képez-e a férfi telegrafot, hiszen a kit nőt a férfi szem lát — nem telegrafirozódik-e be abba a különös ketreczbe; már kinek egyik, kinek másik; lássák a férfiak fel kellett találni ama nevezetes mestersegeket, a nőnek fel se kellett találni, már eredetileg meg volt. Meg aztán ha legalább olyan eredmény állana elő a férfi és nő egyenjogultsággal, hogy feljebb menne egyik fél az egyenlősítéssel a másikhoz, de a nő nem feljebb megy, ha legalább olyan verseny lenne mint az urbéri felszabadítással, hogy a nem nemes feljebb a nemeshez; de a nőkérdésnél nem lenne így: akkor hát követeljük a nők, hogy mi férfiak menjünk feljebb, mi vagyunk az urbéresek: esakhogy nem tudunk ám, nines bennünk elég erő ama magasabb repüléshez, meg aztán sokkal önfejtőbbek vagyunk. Emlékezzenek önök a róka politikájára mikor a hollának azt magyarázta, hogy milyen szép hangja van: meglehetősen rókák vagyunk mink a férfiak.

Meg aztán ha olyan nagy virtus férfiak lenni, s olyan irigylendönek tartják társadalmi tevékenységét a férfiaknak — ám mutassuk az eredményt. Ott van a társadalmi és politikai tevékenység eredménye (mert azt csak megengedik, hogy társadalmi, politikai szempont a legfelsőbb fok a férfiak álláspontja.) mondom, illetöleg irom, hogy eme tevékenység eredménye teszen egyet a törvények alkotása; ugyan nem elég ócsárlást, gunyolást kapna ennek az irigvelt tevékenységnek az eredménye, produktuma; nem gunyolják, kicsinyelik-e elég bőven: pedig azt ugy méltóztassanak figyelembe venni, hogy a férfi azt a dolgot a törvényt, az esze legetősebb felesávarásával hozta létre, mégse kielégítő, királyok, miniszterek, mameelukok, hadarások mindmegannyian erős kritikát, s többnyire rozsáló kritikát nyernek borostyánképen.

A nőnek pedig fel se kell esavarni az esztét, ha valami szépet, kedvest es pedig mindkinek kedvest akar előállítani. Ime itt van a nőipar-kiállítás: ott egyesült a kéz ereje, ügyessége vétetett igénybe, mégis milyen az eredmény.

Szeretném látni, kimernének-e rukkolni azok a híres férfiak avval a teszem fel 3 év alatt csinált gyártmányukkal — a törvényekkel, vagy ha kimernének, aratnának-e annyi elismerést mint a kiállítási ezikkek? hiszen nem merném a versenyt provokálni, mert a férfiak nem képesek annyi szépet teremteni ésszel, mint a nők kézzel; a nőknek a kis ujjukban is több van, mint a férfi egész kezében, még ha pennával van is tele az a férfi kéz.

Egy délután meglestem én is azt a női kéz alkotta dolgokat itt a kiállításon; s ne higgyétek, hogy azok a ezikkek csak ugy öszszeviszta vannak ott, csak ugy eldugva vannak összerakva mint a férfi ezikkek, a törvényezikkek. Rendben, diszesen, varázslólag vannak ott a tárgyak elhelyezve; király és miniszterek adják az ismertetést, a tájékozást; és pedig a nők nem vetekednek a királyságon s a miniszterségért mint a férfiak; mindennap más király s más miniszterek jönnek s uralkodnak a kéznek eme birodalma felett; akkor, a mikor én is hódoló alattvalóul, látogatóul elfogadtattam — Baksay Istvánné volt az anyakirály, az ő királyi jogara parancsolt a „kéziművek“ országában, oldala melletti miniszter volt Süteő Mariska, a ki különben egyszersmind a bordóverésnek a királya; mert ugy méltóztassék ám venni a dolgot, hogy annak a királynak, annak az országnak a miniszterei egyszersmind királyok is tündérek országában, mint teszem fel az angol egyik miniszter egyszersmind alkirály Indiában, egy másik szinte király Irlandban; ezeket csak zárjel közt mondom, mert mikor női méltóságról van szó, akkor a férfiak csak parenthesisben említendök; másik minisztere volt a „kéziművek“ országának Chászár Margit, ő

volt a pénzügyminiszter, a ki a birodalomba való bejuthatás árát, a 10 krajczárokat incasálla; ha Cháron két garast követelhet a más világon azért, hogy átvissz egy lelket a Styxen, akkor 10 krt megérdemel egy eleven Cháron a beboesáttatásért. — Szabó Emma rendörmiszter, ő ügyelt fel arra is, hogy ne lopjanak a látogatók se női munkát, se női szivét; volt olyan is, a ki nemhogy lopni akart, de nagyobb biztonság okaért bezáratta, letéteményezte szivét a miniszternél, feleljen érte, hivatalos őrizet közben nem szabad elveszni semminek. — Perjessy Ilon volt a közmunka miniszter, ő varrta a tárgyakra a feliratokat, nem is sejtve, hogy a mikor a nevet rávarrta valamely ezikkre a készítőnek, akkor avval a névvel oda varrta ahhoz a ezikkezhez egy némely férfi szivét is. — Benkovics Vilma volt a kereskedelmi miniszter, ő mondogatta az egyes eladásra szánt ezikkek vételárát, nem gondolva meg, hogy a mely tárgyat igen ajánlott vételre egy férfinak jó magas áron, ez a ezikk épen ahhoz a férfiuhoz fog jutni ingyen ezikkestől, készítőjével, gazdától, mindenestől staffirungban. — Hogy hát volt-e belügyminiszter? volt biz az kérem, belügyminiszter az az egész minisztérium, ki egyik ki másik férfi belügyeiben. Ne méltóztassanak személyeskedni én reám vonatkozólag, hogy én melyik miniszter belügyi reszortjába tartozom, az én belügyminiszterem szive nem könyv, hogy azt ki lehessen nyomtatni s belöle olvasni.

Talán azt is méltóztatnak még kérdezni, hogy hát ezek a többi miniszterek melyik országban királyok? Benkovics Vilma nefelejts országban, a szeméből is látszik. Perjessy Ilona tubaróza országában, az arezáról olvasható. Szabó Emma az égető szerelem országában, látszik egy bizonyos férfin, hogy megégette. Chászár Margit a fehér lilium országában — ő töle, mint a fehér liliumtól a Tompa költeményében, irigyli az ideálját egy másik. Egyébíránt ez csak nyári királyság, de majd ha elhervad a virág, elmúlik a virág-

* Mult számunkból maradt ki.

valaki jogtalanul tör birtokomba és szóbeli felszólításomra nem távozik, kidobatom és magára vessen, ha elpáholják; ép így, ha valaki tolakodó kérdésekkel magántügyeinkbe avatkozik, csak szellemi házi úri jogomat gyakorlom, ha a gyöngédelen betörőt elutasítom. Ha ez nem sikerül ideje korán az ajtó bezárásával és csak a hazugság menthet meg attól, hogy a tolakodó rám, vagy más valakire nézve káros felvilágosítást nyerjen, erkölcsi jogom, sőt más titkával szemben kötelességem hazudni, és csak maga az oka, ha ha a szemtelenség által kiesikart vallomásnak hitelt ad. Az óvó hazugság jogosultságát Schopenhauer helyesen értelmezte (Grundprobleme der Ethik II. kiad. 222—25 l.) és joggal intett, hogy el ne eserüljön a szükségétől való hazugsággal. A szükségétől való hazugság ugyanis nem tekinti a kérdés jogosultságát, melynek hiányán alapszik egyedül az óvó hazugság; a szükségétől való hazugság ellenkezőleg, kizárólag arra a kárra támaszkodik, mely az igazságot az igazmondót éri, míg a hazugság ettől megmenti. A szükségétől való hazugság védői nem veszik észre, hogy az igazság megtudására feljogosított egyén elámtatásával, a bizalom kijátszatik, ami pedig sokkal nagyobb kárt okoz, mintha az igazság kiderült volna. Igaz ugyan, hogy a kérdés jogosultságának meg vannak különböző fokai, melyeknek végpontját a benső bizalom legfőbb jogosultsága és a kérdésztől álnokul bitortolt jogezim; ez értelemben fokokénti az átmenet az elvetendő szükségétől való hazugságtól a jogosult óvó hazugsáig.

Az egyén igazlelkűségére nézve óriási kárt okoz a társadalmi érintkezés szokásos hazugságának megszokása.

E kör oly hazugságokkal kezdődik, melyeket senki sem hisz; de észrevétlenül oly hazugságokhoz emelkedik, melyekkel csakugyan el akarunk másokat ámítani. Egész társas érintkezésünk hízoló frázisokon alapszik; mind annak, ki nem akar különöz módjára elzárkózni, hanem a társaságban mozogni, közre kell működnie e nyilván való képmutatásban. Azt hihetnők ugyan, hogy mivel a hazugság világos, e közszokásban levő hazugságok ép oly ártalmatlanok, mint a tréfások; de ez már azért sem helyes felfogás, mert a közszokásban levő hazugság egy másikat is von maga után, a szinlelést, mintha hinnők, hogy mások is elámtathatók. Némi csalódás csakugyan meg van ám; mert bár általánvéve mindenki meg van győződve a társadalmi frazeologia hazugságáról, hiuságból és önszeretéből bizonyos fokig mégis kivételt tesz e általános meggyőződés alól, ha t. i. e frázisok reá vonatkoznak. Ha már egy idegen szerencsésének tartja, hogy neki bemutatják, vagy boldognak éri magát, hogy vele megismerkedett, a szólásmódokat igazabbnak veszi, mintha csak egyszerű tanuja volna bemutatásuknak; de ha nők megindító gyöngédséggel, öleléssel és esőkkel köszöntik egymást, alig hihető, hogy e szinlelés hatástalan maradna. Különösen fiatal leányok nem álmodják, mily mérgeesen bírálgatják, gonyolják és rágalmazzák gyakran

ország — hol lesz a királyság? sohse törődjenek avval tisztelt olvasók, mert én is tudom, hogy minden egyes eme minisztereket invitálta már egy-egy ország, férfi képében, örökös királyságra szívkirálynak, csak az alattvalónak a trón iránti hűségéről akar még nagyobb meggyőződést szerezni — azon halasztott eddig is.

Hosszas lángoló tüzet kívánunk az új királysághoz.

Budapestről.*)

Hévmérő állás. Fürdő-mania. Kétségbeeső existen'ziák. A szokási kör symptomái barátságos. Vészfellegek Budapest egén. Szabadalmazott és szabadalmazatlan tollragók coulisabuvók, csesz- és vésűfogatók sáskahada Gömörmegeyben.)

Egy borissza esdekel Petőfinél az éghez, ha „könyveinek árja“ ugy hirtelen „borra válna.“ akkor koporsója zártáig egyebet se tenne a sírján kívül. Ugy van, a mint a nóta mondja, hogy akkor még nem ez a nap sütött az égen. Jó Petőfi felől se hittem volna, hogy olyan naiv tud lenni. Ülne csak itt ebben az afrikai atmosphaerában, és csurogna róla ökölnyi veriték-gyöngy, vajjon bor után áhitozna-e? De nem ám, még sör után sem. Hanem kívánna azt, a mit most én, hogy t. i. minden gyöngyöző csep allizárin tintává válna és az agy röpke gondolatait egyenesen papírra szállítaná és itt — kalligrafikus rendekké dölne széjjel ... akkor örökösen írnék, lévén örökös gőzfürdőben.

Igaz, hogy most kívánesebb a világ tudni, mi történik Buznáson, Szhácon vagy akár Várgedén, mint Budapesten, de azért akadhat olyan olvasó is, kiben a mult emléke vagy a jövő reménye érdeklődést kelt a mi otthonunk otthonunk iránt.

Megvallom, mihaszna tagadnám (következtetési stílus), hogy az évad nagyon meg-

azok, kik testvéri gyöngédség, közszokásban levő hazugságával ölelték keblökre.

(Folyt. köv.)

A gömörmezei általános tanító-egylet közgyűlése.

Julius 7-én.

(Vége.)

Délelőtti 9 órakor a közgyűlés ismét megnyitott s a kitűzött tárgyak következő sorrendben vettek fel:

Az ügykezelést, pénztári számadást, helybeli tanítózeteket, tanszerkiállítás vizsgáló bizottságok jelentései.

Az ügykezelést és pénztári számadást vizsgáló bizottságok jelentéseiből öröndetesen győződött meg tan. egyletünk arról, hogy volt hivatalnokaink nagy szorgalommal a pontos-sággal vezették egyletünk szellemi és anyagi ügyeit.

A helybeli tanítózeteket bíró bizottság a ref. fi- és leányiskolákat észl- és korszerűeknek s teljesen felszerelteknek találta; a r. kath. iskoláknál bár még némi hiányok mutatkoznak, mindazáltal itt is szép haladás észleltetett, a kisdodovoda meglehetősen felszerelt, észlszerű helyiségben van s a kisdetek kedvesen foglalkoztatnak benne a hasznos dolgokkal.

A tanszerkiállítást bíró bizottság jelentéséből kitűnik, hogy az ez évben nem volt oly sikerült és teljes, mint a multban; ennek dacára voltak jeles dolgozatok, s több kiállító elismerő oklevéllel jutalmazandónak ajánlatott.

Ezen jelentések után Timko Mihály „A szépérzék fejlesztése“ című művét olvasá fel, mely a közgyűlés által elismerésben részesített s az évkönyvbe felvételre elrendeltetett.

Majd az „Ismétlő iskolák tan- és óraterve“-nek összesített bírálatá olvastatt fel, melyben nevezett terv keresztülvihetőnek nyilvánítván, a bíró felhívja a közgyűlést, hogy ezen tételt jövőre a járásköröknek kidolgozás végett tűzze ki. Az indítvány elfogadtván, a jelentés tudomásul vétetett.

Több folyó ügyek és indítványok tárgyalása után, a jövő évi közgyűlés helyeül Csetnek városa tüzetett ki.

Ezek után elnök a közgyűlést alkalmi beszéddel bekezesette.

Kedves kötelességet vélek teljesíteni, midőn hálás köszönetemet nyilvánítom Pelsőz városa nagyérdemű előjáróságának és tisztelt polgárainak azon szives vendégszeretetért, melyben tanegyletünket részeltetni s egyszerűsmind Pelsőz városát tan. egyletünk alapító tagjai közé felvételre kegyes volt.

Fogadják legbensőbb köszönetemet tan. egyletünk nevében, azon pelsőzi kedves tiszteletre érdemes ifjú hölgyek, kik közebedünk alkalmával, mint házi kisasszonyok bennünket a legszívélyesebben felszolgálni, s ezen felül az „Étvös-alap“-ra 5 frtot adományozni szívesek voltak.

Sokáig éljenek!!

A kirándulásra kitűzött helyek közül egye-

tizedelte sorainkat, de azért maradtunk anyian, hogy bátran elzenghetjük nekik bucsuzatól:

„Megfogyva bár, de törve nem...“

Igazán nagy akaratörő is kell hozzá, itt hagyni családí tüzhelyet, palotát, korzót és külföldre menni — hüselni. Ti urak, ezimeres ösők sarjai, ne izadjatok, elég ha a „haza kinnal izzad“ nektek, s ti azt matokkal rakjátok a „külföld oltárra.“

Tévelygek órahosszat utzákon-tereken, ismeröst fürkésze. Hasztalan, „rég eltűntek eloszlottak, mint kőd a szél szárnyain.“

Még egy remény, utolsó kilátás, ha nem — kétségbeesés. Fölkeresem Pista barátomat. Jó fiúnak nevezik, elvei vannak, nem hiszem, hogy egy kis tűz elől már is kerekét oldjon. Megállok a keresési ut 13. száma előtt. 13... ez rossz omen.

Elmerülök a számításba... Igen, ez az ő ablakja. Leboesátott függönyök. A gazember, az átkozott, az alaváló, a világeselő... és még egy tuczat tisztességet sugárzó ezim mind eszembe jutott. De hátha mégsem?

Töprengés után, dühtől fuldokolva, hármas lépesöt hágya egyszerre jutottam fel, mintha minden ugrás azt dörögte volna: Hát te is Brutus fiam?

Kriptai csend, egyiptomi sötétség az előszobában. Betoppanok és ott látok egy óriás — semmit. A vágni való pipafüstben csak lassan tapogatózva haladhatok előre, miközben eszembe jut a német Weiberliebling-poéta verse:

Wenn das Atlantische Meer,
Lauter „Eau de Cologne“ wär:
Einen Pfeifenräucher hinein
Wird's bald ein Meer von Schmutz sein.

Az asztalról egy kőolajlámpa terjesztett kísérteties fényt a pamlagra és a rajta terpeszkedő barátomra.

— Te itt? — szólók drámai rövidséggel.

— Még itt. — Sejtelmem nem esalt. Az aláfolyt függöny az előkészület jele, mert nyomban folytatá:

dül Aggtelekre voltak vállalkozók 35-en, kik földij mellett szemlélték a természet nagyszerű és fényes alkotását. E kedvezményért fogadják egyletünk köszönetét a Baradla felülvélo bizottsága.

Ily hasznosan és kedvesen folyt le ez évi közgyűlésünk; — vajha a nagyközönség melegebb érdeklődést, részvétet és pártolást tanúsítva nem és nagy horderejű működésünk iránt!...

Adja Isten, hogy ugy legyen!...

Egy jelen volt.

A katonai executióhoz.

Fürész, jul. 20.

T. szerkesztő ur! A fürészi evang. egyház lelkes-választási ügyére vonatkozólag b. lapjának f. évi 27. számában a „katonai executió a fürészi ev. egyházban“ cím alatt oly cikket jelent meg, mely a fürészi egyház ellen irányult intenciójától eltekintve, több oly adatot és még több oly döntő adat-hiányt tüntet fel, hogy a közlemény könnyen a t. közönség jó véleményét vezethetné félre, s így kötelességünk a következő igazítás közzétételét kérni. *)

A közlemény azon állítása, mintha a fürészi ev. egyház mostani „renitens“ (!) magatartása a „nemzetiségi izgatók izgatásából“ eredne, teljesen alaptalan, mert az egyház ellenszegülése az evang. egyházi tannal, joggal és törvénnyel tökéletesen megegyezik, a mint az a f. év június 10-én Rimabrézón tartott esperességi gyűlésen kifejtetvén, a gyűlés összes jelen volt tagjai által elismerve lön.

A fürészi evang. egyház ugyanis csak törvényadta autonom jogát, t. i. szabad lelkes-választási jogát az önkényileg eljáró szuperintendens ellen megvédeni oahjtja, s ezen védelemnél az ellene tényleg felhasznált legdurvább fenyegetések s minősített pressiók és kihívások dacára is annyira szerény a magaviselete, hogy azt csak bámolni lehet. Ily körülmények közt pedig bátran kijelenthetjük, hogy az állítólagos „pánszláv izgatásokról“ szóló tudósítás teljesen alaptalan, és nem egyéb, mint a közönség figyelmének más lényegtelen és légből kapott momentumokra való irányozására felhasznált fectió.

A katonai executió előtörténete sincs a közleményben hiven előadva, annál fogva azt röviden a következőkben igazítjuk ki:

1873. évben Laueck Dániel ur a fürész-hacsavai egyház által beteg édes atya oldala mellé egyhangulag választott meg segéd-lelkésznek

Czékus I. szuperintendens ur Lauecknek szaktudományi készségét elegendőnek ítélte, s kimondta azt, hogy tanár lehet ugyan, de mivel a feladott témáról elkészített s elmondott szent beszéde nem épületesnek, sőt

*) Helyet adunk e czáfolatnak, de megjegyezzük, hogy lapunk 27-ik számában hzott levelet oly kézből kaptuk, melyet teljesen megbízhatónak tartunk; így tehát annak tárgyilagosságában, tisztaságában nem volt okunk kételkedni. Szerk.

— Csak azt várom, míg a transport megérkezik.

— Miféle transport? — kérdém kíváncsian.

— No hát az írők és művészek vándorserege, mert hát helyettesről kell gondoskodnom. Olvasd el e leveleket, hát (ez kedves szavajárása) lehet ennyi esabitásokról ellenállni? És ezzel három maescaköröm nyomát viselő írást nyom a markomba. Csak ugy borzongatott a hideg olvasás közben, annyira furdóizt volt mind.

Közben még erősebben fujta a gomolyokat s én megmerevedtem álltam ott, a kék karikák oszladozásáról — az elvekre gondolván.

De már tovább nem állhattam, ott hagytam szótlanul. Látva, hogy minden haz, rajtam is erőt vett a gyengeség dámonja, gondolkozóba estem: mi volna, ha valamelyik szép alkonyatkor én is megszökném? Nem és százszor nem, míg meg nem történik az a világesoda, hogy kiszárad a város- és a zugliget valamennyi fája és nem melegszi fel a Duna vize legalább 60 R. fokra.

De még akkor is volna tartóztató körülmény (csak hitelezőkre ne gondoljanak kedves olvasóim, mert ámbátor ezek itthon is megfürösztik az embert, ilyen hűsítőből nem kérek) értem fővárosunk biztonságát.

Oh az a kün dözsölő uracs-klub meg nem gondolja, hogy egyszer majd hült helyét találhatja mindenének.

A német sógor rugaszkodásába már bele törődünk, de most édes horvát testvéreink agyarkodnak ellenünk, hogy ők lerázzák a magyar igát, szövél visszautasítják a milliokat, melyeket Magyarország rájuk költ. No ha csak ezért fáj a fejük, ezen segítünk. Hát még a többi ellenségünknek se szeri se száma. A szász duzzog, a panszláv agitál, a rumun (irodalmilag: dako-roman) dul-ful, hogy hazánk nem lehet az ő provinciájuk. Ennyi borzasztó ellenségtől fenyegetve, jó lesz Budapestet ha nem is sánccsal védeni, de minden esetre résen lenni. . .

nevetséget gerjesztőnek találtatott, annál fogva papi hivatal viselésére örökre alkalmatlannak kimondatott.

Mily tendentiosus és elhamarkodott volt ezen eljárás, az a később következettekkel kitűnik.

Laueck ur azután mint segédlelkész a hlubokai egyházban működött, s minthogy szónoklata az egyháznak megtetszett, ezen egyház kérelmére — előzetes sikeres vizsga letétele után — 1874-ben Pozsonyban annak rendje szerint papnak felszenteltetett.

Czékus I. szuperintendens ur azonban a felszentelést személyes megsértésének tekintette s Laueck urat egy körlevél által saját egyházkerületéből kitiltotta.

1875. évben kénytelen volt a fürészi egyház Laueck urat — ki akkor a kohánoczi egyházban mint segédlelkész működött — az elaggott édes atya segítségére meghívni. A meghívás, illetve segédlelkészé megválasztás ismét egyhangulag történt. A hívány kiállítatott, s annak rendje szerint az egyedül illetékes hatóság, az esperesség által — fentemlitett szuperintendensi kitiltó levélnek félretételével — megerősített s aláíratott.

Czékus ur ellenben a fenti körrendeletet a nehány nappal azután tartott egyházkerületi és még később az egyetemes egyházi gyűlés által megerősítette a nélkül, hogy a competens esperességi gyűlésnek Laueckot megerősítő határozata annak rendje szerint érvényen kívül helyeztetett vagy csak tárgyalás alá vétetett volna.

Vége a fürész-hacsavai egyház számtalan kérvényezése folytán szuperintendens ur engedékenyebb lett, s megmondta a küldött-ségnek: „nem bánom, legyen ugy a mint kívánjátok, csak ne jöjjetek hozzám panaszsra“ és így Laueck ur egész 5 évig — édes atya haláláig — igazgatta a fürészi egyházat a nélkül, hogy valaki panaszkodott volna ellene, sőt ellenkezőleg, édes atya halála után a fürész-hacsavai egyház szeretetének jeléül ismét egyhangulag rendes lelkésznek választotta meg őt.

Laueck ur 6 év óta folytonosan mint lelkész működik, s nem csak Fürészen, de Hlubokán és Kohánoczon is, a hol mint segéd-lelkész szolgált, megtetszett a híveknek, s ezen 6 évi szolgálattal szemben mit sem hataroz a mostani főesperes ur feljelentett véleménye, hogy: „ha a megvizsgált saját édes fia volna (mi nem), arról is azt jelentené, hogy a lelkészkedésre alkalmatlan“ — mert ezen állítás egyszerűen nem áll.

F. év június 10-ki esperességi gyűlésünk ismételve Laueck mellett (főesperes ur is) egyhangulag nyilatkozott, de a szuperintendens urnak állítólagos engedékenysége megtudtával — nem akarván a botrányt növesztetni — a hátráló hidaeska nyujtása czéljából Fürész egyházát egy kérvény szerkesztésére utasította, s egyszerűsmind kimondta, hogy miután az egyház ellenszegülése jogos és törvényes volt, annál fogva semmiféle executiónak és erőszak alkalmazásának megtörténni nem szabad.

Hogy ennek dacára az executió a füré-

Tisztelt írők, és művészek, vulgo skriblerék és komédiások, vagy még magyarosabban: tisztelt kapa-kasza-kerülők, ide ránduljatok és bekétsétek ki az anyaországgal a nemzetiségeket, ha van kozzá — kurazsi.

Itt hódítsatok és nem Gömörmezei bájos hölgyeinek szívét, kik már ugyis hódolva fogadtak.

De azért itt is legyetek üdvözölve! Üdvözölve általam is együttesen és külön-külön. Ez utóbbi ugyan bajos dolog kissé, mert minek esürjem-csavarjam, kimondom, hogy biz az igen szapora faj, akár a gomba. No meg a kalap is annyira széles, hogy alája sokan elférnek kényelmesen, kikerül áll a költő mondása: „Viele sind berufen, aber nur wenig auserwählt“ (Lásd ez utóbbiak közt: a vezérczikkársztó Kaas Ivort, a derüre borura rendező Felekyt, a hangadó Ordyt, a csevegő-esacsogó Komócsit, a szellem-sziporkázó Szermerét és a kedélyes Dolinayt.)

De legyen bármikép, maradtak legyen köztünk a veterán munkások, sajtónk erőtéljességének csalhatatlan jele, hogy ennyi ifju erőt tud nélkülözni és újra foglalkoztatni, ha szükséges.

Ime Gömörmezei vendégei voltak, gyönyörrel jártatok meg a természet eme esodakertjét, elragadott lelketek örök szerelmet merített közös anyánk iránt, fantáziátok tündérszép képeket szőtt az álmod azon káprázatos világból.

És te kedves szülőmegeyém, melyre most büszkébb vagyok mint bármikor, szeretettel fogadtak kebeledre a nemzet napszámócsait, megmutattad neki az őszinté szívet, nyílt jellemet és a hagyományos magyar vendéglátást, melynek mására eddig sehol sem akad-

Lefkócs Lajos.

*) Mult számunkból maradt ki.

Szerk.

szi lakosság sirása és jalkiáltása közben még is megtörtént, azt tudjuk, de nem tudjuk azt, hogy kinek a hibája folytán történt meg, és épen azért a tett magasztalására és a közönség elé terjesztésére — nézetünk szerint — az ez ügybeni vizsgálat és eljárás befejezése után elég idő lett volna.

Tisztelettel

Daxner Samu.

a fűrészhacsvai ev. egyház felügyelője.

Laczkó János,

a fűrészhacsvai ev. egyház gondnoka.

A rimaszombati Nőgyűlés által rendezett nőipar-kiállításban résztvettek:

I. osztály. (Ide tartoznak az iparszerűleg előállított és keresetforrással szolgáló nőipar-cikkkek): Csordás Zsuzsanna. Gaskó Irma. Gengler P. Komlósi Julia. Kristófi Karolin. Mathaeidesz Károlyné. Mikulik Eszter és Emília. Richter Vitoszné. Sarlay Mária. Slezinger Gizela. Szlávi Matild. özv. Vicziány Józsefné Rimaszombattól. Borics Zsuzsanna Osgyán. Hanvay Aladárné Csiz. Kiszely Malvin Szabadka p. Pál Erzsébet F.-Pokorágy. Vrekovszky Anna Baradnáról. Összesen: 18.

II. osztály. (Ide tartoznak az időhasznosításra szolgáló házi használatra készült női kézimunkák): Rimaszombattól: Antal Julia. Badinyi Gyuláné. Benkovics Vilma. Bernáth-Fábray Etelka. Biró Margit. Bodor Istvánné. Böhm Anna. Bornemissza Anna. özv. Bornemissza Sámuelné. Chászár Margit. Csider Gizela. Csutor Paulin. Dapsy-Patzek Emma. Demeter Erzsébet. Drescsik Izabella. Fábray Aranka. Fábray Ida. Farkas Abrahámné. Farkas Sarolta. Fülep Benjáminné. özv. Gaskó Józsefné. Groó-Fábray Gizela. Hegyessy Sándorné. özv. Kovács Ferenczné. Kovács Mária. László Józsefné. Marikovszky Margit. Marton Mariska. Marton Matild. Matyasovszky Vanda. Medveczky Sándorné. Mikulik Eszter. Papp Zsuzsanna. Papszász Irén. Patzek Mórné. Rábely Miklósné. Rásky Erzsébet. Simko Nándorné. Simonyi Lajosné. Slezinger Irén. Süteő Ilona. Szabó Emma. Szabó Erzsi. Szabó Samuné. Szlávi Ilona. Szűgyi Ilona. Szöllősy Julia. Tibély Etelka. Timko Amália. Tóth Róza. — **V i d é k r ő l:** Ambrózy Józsefné Tiszolcz. Balajthy Erzsébet Gesztete. Bárti Gyuláné Harmatz. Beeske Zsuzsi. Bódi Istvánné. Bódi Julia János. Chotvás Julia Jolsva. Csesznok Zsuzsanna Hruszó. Csizi Miklósné. Simon. Czókoly Istvánné Hanva. Dapsy-Patzek Emma Özd. Dávid Istvánné Hanva. Dorók Erzsébet Osgyán. Dobai N. Gócs. Erpf-Mauks Ida Chizsnayóv. Fejes Amália Iványi. Fodor Julia Derenesény. Gömör Jánosné Pohorella. Héthi Jánosné Hanva. Hazucha Mihályné Czövekfal. Holló Amália Harmacz. Kalanda Julia Derenesény. Kubinyi Jolán. Irén. Malvin és Kubinyi Sándorné Czövekfal. Kovács Judit Meleghegy. Kubinyi Imréné Várgede. László Istvánné Hanva. Lőkös Lajosné Simon. Losonczy Izabella Rimaszécs. Matyó Borbála Osgyán. Molnár Pálné Hanva. Molnár Rachel. Országh Józsefné Hanva. Péter Julia Meleghegy. Planke Mária Hruszó. Psikora Mária Pohorella. Putsok Julia Hanva. Simon Sámuelné Szutor. Simon Zsuzsi Osgyán. Szakall Kornélia. Szakall Petronella János. Tóth Györgyné Osgyán. Tóth Jánosné Dulháza. Török Sári Török-Vályi Laura János. Vályi Ilona János. Varga Ambrusné. Varga Józsefné János. Zimann Gusztávné Hruszó. Összesen: 101.

III. osztály. (Nyilvános és magán-iskolák és intézetek, tanműhelyek csoportos kiállításai.) Abafala, tanító Mihályi L. 10 db. Ajnáskó, t. Suvert L. 11 db. Alsó-Sajó, t. Kruspir L. 3 db. Alsó-Pokorágy, t. Nagy Erzsébet 1 db. Bákta, t. Demeter L. 9 db. Beje, t. Fejérvári Kálmán 7 db. Bagyikfal. t. Klineczko J. 2 db. Darnya, t. Váradi J. 2 db. Derenesény, t. Kalanda János 5 db. Dobsina r. kath. Pomikala M. 8 db. Dobsinai közs. isk. t. Láng Adél 25 db. Dúsa, t. Suhajk János 6 db. Fazekas-Zsaluzsány, t. Molnár Alajos 7 db. Felső-Pokorágy, t. Lacjak Benő 25 db. Gócs, t. Prunyi Pál 8 db. Hangony, t. Mrafsák József 3 db. Hanva, t. Gömör János 8 db. Helya, t. Julešik János 10 db. Hosszurét, t. Jakubeczi Pál 8 db. Hruszó, t. Zimann Guszt. 11 db. János, t. Beeske Bálint 12 db. Jolsva, munka isk. t. Radványi Jusztin 20 db. Jolsva, magán isk. t. Szomor Krolyné 6 db. Iványi, t. Katona Károly 16 db. Kelemér, t. Székely József 3 db. Kiette, t. Pazar Gusztáv 2 db. Meleghegy, tan. Gyura Vilmos 21 db. Murány, tan. Droppa József 27 db. Nagyrőce ev. isk. t. Kardos János 3 db. Nagyszuh. t. Molnár Antal 5 db. Nyustya, t. Scholez 10 db. Osgyán, tan. Smid Iván 12 db. Otrókcs, t. Juhász György 5 db. Pelsőcz, ref. t. Bárti Lajos 12 db. Pelsőcz, r. kath. tan. Kis Gábor 12 db. Polomka, tan. Pinka Károly 14 db. Putnok, r. kath. t. Fűrj Miklós 5 db. Putnok, izr. t. Kvasznai Adél 23 db. Rimabánya, t. Molnár G. 9 db. Rimabrézó, t. id. Farkas J. 11 db. Rimaszécs, ref. t. Kaviczky Béla 9 db. Rimaszécs r. kath., t. Nagy István 9 db. Rimaszombat, ág. h. t. Prunyi Vilmos 12 db. Rimaszombat, ref. t. Hermann Irén 28 db.

R.-Szombat, ipartanműhely t. Hermann Irén 34 db. Rimseza, tan. ifj. Farkas József 16 db. Rochfalva, t. Lukács Péter 5 db. Rozsnyó, közs. isk. tan. Wéber Andrásné 16 db. Runya, tan. Kovács Ede 4 db. Sajó-Gömör, tan. Bogár Lajos 12 db. Serke, tan. Csorba Endre 6 db. Simoni, tan. Csizi Miklósné 12 db. Susány, tan. Bahéry János 3 db. Szalócz, tan. Borza Pál 5 db. Szeleze, tan. Hrvol János 6 db. Szirk, tan. Hoznek Frigyes 15 db. Szútor, tan. Györi Gyula 4 db. Tiszolcz, ev. tan. Kieska Károly 9 db. Várgede, tan. Hajso János 10 db. Veszverés, tanító-Gömör Antal 7 db. Visnyó, tan. Nagy József 5 db. Zsíp, t. Turpis Győző 1 db.

Felsőbb leányiskola: Rimaszombat, tan. Szlávi Ilona 16 db és 55 db. tábla munkaminta.

Összesen: 63 iskola 696 db kézimunkával.

IV. Osztály. (Ide tartoznak a női munkára vonatkozó emlékek és régebbi műipari minták.) Kiállítók: Baksay Istvánné, Csizi Miklósné, Farkas Abrahámné, Holló Amália, Pongrácz Pálné, Radványi Jusztin, Szabó Emma. Összesen 7 kiállító 10 db tárggyal.

Hírek és vegyesek.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Lexy Sándor nagyrőcei gyógyszerész, a nagyrőcei polgári iskolában a magyar nyelvben jó előmenetelt tanúsított s nagyrőcei illetőségű tanuló jutalmazására 110 frt s a nevezett iskola mellett fenálló tápintézetre 50 frt alapítványt tévén, a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevezettnek ezen nemes áldozatkésztségeért elismerését nyilvánította.

— **Groó Vilmos,** megyei kir. tanfelügyelő Krompachra (Szepesség) utazott é. hó 18-án, innen a feketehégyi fürdőbe rándul. Utazásának különben — mint értésülünk — tudományos ezéja is van.

— **Fényes esküvő.** Megyei főispánunk Fái Fáy Gusztáv leányával Arankával é. hó 19-én kelt egybe Máriássy Andor rakottási földbirtokos s közeletünk egyik kitünősége. Az esketési szertartást Nyústyán a Budapestről é. ezéla ide jött Szász Károly végezte. Az esküvő különben családi körben, a nagynevű rokonok, Fáyak, Máriássyak, Hámosok jelenlétében ment véghez; menyegző után a menyasszonyt Rakottásra vitte a völgyégy. Állandó boldogság legyen hű kísérője é. szép frigynek!

— **Esküvő.** A losonezi áll. főgymnasium kitünő nyelvtanára Ilnátko György é. hó 12-én tartá egybekelését Borbás Teréz kisaszonnyal F.-Bátkán. Áldás kísérje frigyüket!

— **Rozsnyó városa** a keresk. miniszteriumhoz egy feliratot intézett vámszedési jog engedélyezése iránt, t. i. Rozsnyó a lisztre, gabonára, petroleum és kőszén behozatali vámot kíván vetni. A kérvény megfelelő indoklása és a helybeli viszonyokat feltüntető adatok hiányában a közlekedésügyi bizottság a vámszedési jog engedélyezését elvileg ugyan szükségesnek mondja, de jelen alakjában elfogadásra nem ajánlja. A miskolci keresk. és iparkamara — melyhez véleményezés végett leküldetett — ezen ügyben még határozni fog.

— **Sajó-Gömör város veszedelme.** A „Rozsnyói Híradó“-nak írják Sajó-Gömörből: E hó 12-én városunk egyik legszebb részét, a főutczát tűzvész hamvasztotta el. A tűz eredete az ideig ismeretlen, azonban e tárgyban a nyomozat erélyesen megindult. A tűzvész délelőtti 10 órakor támadt egy gazdasági csübről, s alig, hogy a vész jelezetett, a sűrű egymasmellé épült lakházak és gazdasági épületek hihetetlen gyorsasággal lángba borultak. A tűzvész nagyságának kedvezett az északkelet felől jövő erős szél s a tűzvész úgy elhatalmasodott, hogy az utcákon végig vonuló füst-felhők az oltást percekig lehetetlenné tették. Minthogy az emberek részint a mezőn, részint a rimaszombati vásáron voltak, a tüzet localizálni, míg Tornallya városa segédkezet nem nyújtott, teljes lehetetlen volt. A felvett hivatalos becslés szerint a kár 13.250 frt 40 kr. értéket képvisel. — a tűz-károsultak száma 38 család, a lángok martaléka lett: 4 db. szarvas marha, 6 db. gazdasági gép. 14 lakház, 38 esür, 38 marha-istálló, 38 kamra, temérdek gazdasági eszközök, ágy, ruhaeszmék, takarmányfélék. Egy nő veszedelmesen összegett a tűz közt; az orvosok lemondtak a reményről, hogy megmenthessék.

— **Új Tátrafüred fürdő** vendégeinek névjegyzékét vettük. A kitünő fürdőben eddig 107-en vannak; a többi közt: Hámos Aladár földbirtokos Cserencsényből, Pongrácz Pál földb. Tamásfalából, Sárkány D. Luiza „kaufmann“ (!) Dobsináról, Szabó Károly szigorló orvos Rimaszombattól.

— **Nyári multság.** Fővárosi egyetemi hallgatóink itthon tartózkodásuk alatt már a 3-ik nyári multsággal kedveskedtek a helybeli és vidéki szórakozni vágyó közönségnek, kellemessé ohajtván tenni a holt saison leg-alább ünnepi napjait. Most vasárnap júliást rendeztek, üdvösen működő ifjusági körök anyagi segélyezése végett. Mint rendszeren: ezt a vigalmat is siker és eredmény koronázta, siker, mert a késő éjszakába (lampionok mel-

lett folytatták a táncot éjjeli 11 óráig) be-nyúló multság a legjobb kedély s állandó vigasgban, nagy közönség részvétele mellett tartott és ért véget, — eredmény, mert a jótékony ezéla elégségesen jövedelmezett a 30 kros belépti díj. Dícsőroleg nyilatkozunka tettvágyó fiatalok különösen kezdeményező és rendező tagjairól.

— **Gyászhir.** Lapunk zárta előtt kevés-sel vettük az elszomorító jelentést arról, hogy polgártársunkat, Dienes Jánost megyei ki-adót, a közszertetben állott ifjat, alig férfi kora kezdetén, péntek esti 10 órakor elvesztettük. Tiszta jelleme, kedves modora a köz-életben, páratlan szorgalma, ügyessége, sok-oldala tudományos ismeretei hivatali körében sokkal szeretettebbé tették őt, hogy sem felel-hetnék azok, kik ismerai s becsülni tanulták. A pótolhatlan veszteséggel sújtott egyetlen nővér, rokonok és ismerősök vigasztalására lehetetlen é pillanatban mással, mint öszinte sajnálatunk s részvétünk kifejezésével enyhí-teni a fájdalmat, melyet magunk is mélyen érezünk. — Az elhunyt temető-utczai lakás-ból fog ma d. u. 3 órakor a cath. egyház szertartásai közben nyugalomra kísértetni.

— **A vas árának** emelését mondotta ki számos magyarországi vasműgyesület és gyár, így a többi közt a Koburghereczeg-féle poho-rellel a rimamurányi és salgó-tarjani vasgyár-ak pedig még é hófolyamában akarnak ármele-lést kezdeményezni és pedig a rudvas árát méter-mázsinként 1 forinttal szándékoznak emelni. Ezen áremelék kétségtelen bizonyítéka annak, hogy vasgyáraink jó keresletnek örvendenek, amit már évek óta nélkülözniök kellett.

— **Erőszakoskodó fincz.** Helybeli pol-gárnó é napokban esti 1/2 10 órakor a szőlő-kertekből hazajövet az akasztó hegy és a va-suti átjáró között Petrőczki Nándor pénzügyér általtartóztatott s a szőlőbe visszamenni kénytelenített, — dulakodás kezdődött, a nőnek ruhája összetépett, az segítséget is kiabált, mert a támadóknak gyalázatos szándé-kát erőszakoskodó magaviselete után felismeré. A kiabálásra a vasuti ör és egy polgár segít-ségére futottak, a finczot megragadták s a kimerülés miatt a sarkocot rogyott nőt azután hazakísérték. Utasítás folytán a bántalmazott a helybeli pénzügyi biztostnál panaszt tett, ki is a tanuk vallomását jknyvbe foglaltatva — a beszterezvényai pénzügyi igazgatóságot kereste meg.

— **A megyénk területén** alakítandó ezu-kor-, kávé- és sörfogyasztási adókievő bizott-ságokba a beszterezvényai pénzügyigazgatós-ág megkeresésére a miskolci keresk. és ipar-kamara elnöksége kinevezte a bizalmi fér-fiakat.

— **Czigányasszony mint Othello.** Tor-nallyán az ott működő cservagyó gépeknél dolgozó cigányok közül — czivódás közben egyik cigányasszony a másikat szerelem fél-tésből egy rozsz késsel oly rémületes ügyessé-gel szurta szíven, hogy az azonnal kiadta lelkét, egy másik cigányt pedig erősen meg-sebzett. A cigány sereg egy része azonnal hűvösre került. A vádolt cigányasszony erő-sen tagadja tettét.

— **A salgótarjani Metuzsálem.** Mikor az írók és művészek kirándulásból hazatérő néhány hírlapíró a salgótarjani közsébbányá-kat nézte meg, egy akna szájánál elébbök bukkan egy esodálatos alak. Ől magas, kardot nyelt barna vén ember, akár a kordován keze, ábrázata és sarutlan lába. Fehér ruha rajta, fehér haja fején, fehér tüske a képén. „Én vagyok az öreg Andó Mihály!“ — ezzel kö-szöntött be — fogatlan szájával s a mint mo-solygott, az orra hegye köszöntgette az állát. Önérzettel mondta a mit mondott, mert tudja, hogy ő Salgótarján egyik nevezetessége. „Én vagyok az öreg Andó Mihály, a ki harmad-éve a tekintetes vízcispán urnak egy óra hosz-szág járta a frisset. Sokat is nevetett rajta az áldott tekintetes ur.“ — „Hát hány esz-tendő kelmed, jó öreg.“ — „Biz én a mult takarásokr fogtam meg a százhetediket.“ — Azt mondja neki erre egy salgótarjani em-ber: — „Kend Andó bácsi már hat eszten-deje miudig százhet éves.“ — „Jobban tudja a pap, tekintetes ur. Biz én nem is tom már igazában, mert mikor a nagy eső volt, elvé-tettem a numerámat.“ Pár hatost esusztatott a társaság a vén fiu redős tenyerébe, s a következő perczben már a kocsma felé vezető dombos utról integetett lefelé a fűrgelábu vén-ség. Vajjon melyikünk tud így futni százhet esztendő korában miközülünk, a mérges po-litizálás és phylloxera-korszak fiai közül?

— **Az amerikai párbaj** mindinkább ter-jed, divatosá lesz fővárosunkban, s a közön-ség alig bírja kipihenni azt a mély undort, a mit a párbajok következtében történő öngyil-kosságok fel-fel költetnek. Eltekintve a párbaj-tól egyáltalán, annak ellenségei — barátai egyformán megegyeznek abban, hogy az ameri-kezi párbaj nyomorult, gyáva, beestelen, sőt e-gész határozottan bűn, mely ellen minden lovagias, becsületes embernek a legnagyobb erélylyel, de sőt a legélesebb kiméletlenséggel kell küzdenie egész a végtelékig. Az amerikai párbaj ellen eddig azért nem lehetett küzdeni semmiképen, mert egy a segédek, mint a vi-vó felek, titokban maradtak teljesen, s csak

annak nevét lehetett megtudai, a ki ez ocs-mányság következtében már életét veszíté el. De most van rá mód, hogy az amerikai pár-baj ellen a legerélyesebben fellépessünk, s föllépjen első sorban a kormány maga. Ne-hány napja közölték a lapok egy amerikai párbaj híret, kiirva a vivó felek nevét s a se-gédek kezdőbetűit. A párbajból az egyik fél okossága folytán öngyilkosság nem lett, de a hír következtében nyomira lehet jönni annak: micsoda emberek azok, akik képesek az ameri-kezi párbajnál segédkezni. S amint ez embe-rek neveit a kormány kipuhaltolta, büntesse meg őket a legkiméletlenebb módon, hogy szolgáltsáson péliút — ezt megköveteli s meg-vagyunk róla győződve, hogy miues benne ki-vétel, — Magyarország minden polgára. A kormány és a törvény tud elnéző és méltá-nyos lenni a rendes párbajok iránt, melyet a társadalom is ment, mint alig kiürthető szük-séges rosszat, de ez amerikai párbajsegédek-re alkalmazni kell törvényeink büntető szigo-rát, mert az amerikai párbaj mellett nem le-het józan, nem lehet besületes ember aki csak egy mentő szót képes fölhozni.

— **Nyugta.** A „Gömör-Kishonthi ifjuság köre“ javára é. hó 17-én tartott táncmultság alkalmával a következő felülizetések eszkö-zöltettek: Hámos Aladár 70 kr., Insttörisz Endre 70 kr., Löcherer Tamásné 50 kr., Süteő Istvánné 40 kr., Zaborszky Vilma 40 fr., Kalla Mihály 20 kr. Az egylet pártfogásáért legmélyebb köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

— **A rimaszombati** nőiparkiállítás alkalmával felülizettek: Fáy Gusztáv főispán 9 frt 90 kr., Szontagh Bertalan alispán 90 kr., Máriássy Andor. Bornemissa László. Marton Kálmán. Beliczky Viktor. Id. Török László. Szabó Samuné. Saxinger Ottó. Zsemberi A. Samarjay Mária. Samarjay Jánosné. Pongrácz Pál. Pongrácz Pálné. Csider Károly. Beliczay László. Baksay Józsefné. Dr. Szabó Samu. Stech Kálmán. Ismeretlen. Kováik Károly 90—90 kr. Dapsy József 80 kr. Baksay Ist-vánné 80 kr. Madarász Lajos 70 kr. Lőrinczy Anna és Judit 60 kr. Bornemissza Samuné 60 kr. Török Bálintné 50 kr. László János 30 kr. Molnár Lajosné 20 kr. Löcherer Tamás 20 kr. Dien János 20 kr. Az összes be-vétel 79 frt 57 kr., kiadás az előzetes kiállít-ás körül 29 frt 50 kr. A kiállítást 498-an látogatták meg.

— **Rövid hírek: Rusztikus** (sarló) párbaj volt Pécsen, melyben az egyik fél le-vágta a másiknak a fülét. — **Alba herczeg** a világ legnagyobb kirtyása meghalt Madrid-ban. — **A magyar korona országai**ban jelen-leg 476 lottogyűjtőde van. — **Csillagászok kongresszusa** lesz Strassburgban szeptember-ben. — **Londonban** egyesület alakult, (Anglo-Israel-Society) melynek ezéja a zsidókat visz-szatelepíteni — Palesztinába. — **Párisban** egy 15 éves gyilkost 20 évi kényszermunkára ítélte a törvényszék. — **A dobsinai jégbarlan-got** ma este villanyfényvel világítják ki. — **A britt muzeum** könyvtára sajtó alatt lévő katalogusának költsége 70000 font sterlingre rugnak. — **Kuba-szivarok** készítésével New-Yorban 1500 ember foglalkozik, egy db ára 7 kr. — **A spongyiát** újabbban Európában s az Egyesült-Államok tengerpartjain csaknem gyárilag tenyésztik. — **A hamis iratok** kipu-hatolása fénykép segélyével nemsokára eszkö-zölhető lesz. — **Az első női közjegyzőt** nem rég neveztek ki Északamerikában. — **Ristow-nak** — a kolozsvári orvtamadónak — tiszti rangját visszaadják. — **Bismark** a vasember maga 113 1/2, kutyája pedig 53 1/2 kilot nyom.

CSARNOK.

Blanche.

— Elbeszélés Raek B. A. után B. I. —

(Folytatás.)

Ezen hír a még vérző sebet nagyobbra szakította. Mindenekelőtt azon törtem fejemet, hogy Blanchet tudósítandom; de miképen ját-szam kezébe a levelet? Talán barátomra biz-zam a hír átadását? Nem, egyenes ut a leg-jobb. Én tehát Briancourt asszonyhoz intézett levelemben bucsut revék, egyszersmind azt irtam, hogy leánya iránt táplált érzelmeim a legtisztábbak és legőszintebbek, valamint engedelmet kértem, hogy leveleimmel szeren-esés lehessenek hogylétük felől tudakozódni. Még egy hónapig franciaia területen maradt-am, azután katonai pályámtól elbocsátattam és tetteim elismerésül állami szolgálatot kap-tam mint N. követségi titkár.

Állásom illetően megjavítását nem hittem volna soha.

Elutazásom napját kitüztem, midőn egy levelet kapok, melyen az issy-i póstabélyeg volt, az irás pedig Tivadar írása volt.

Türelmetlenül bontám fel a levelet és — oh egek ura — mit kellett olvasnom! — tartalma — barátom eljegyzése „szeretett apo-lónójével“ Briancourt Blanche kisaszszonyal volt.

Barátom vagyoni állapota győzött, és ő lett Briancourt asszony választottja, ámbar Blanche nekem örök hűséget esküdött . . .

A tél a tavasznak utjából ment, azaz a tavasz váltotta fel a tél dermesztő hidegét.

A tavasznap éltető sugara nekem is az élet reményét hozta meg, mert a mint Blanche eljegyzésének hírére vettem, élet és halál között lebegtem és csak erős természetem győzött, és úgy menekedtem a haláltól négy hónapi betegkedés után.

Blanche eközben Tivadar neje lett. — Amint fellábadtam, menyegzőjére való meghívását íróasztalomon találtam. — Nővérem kedves ápolónóm bontotta föl és nevemben felelt.

Teljes felgyógyulásomat zavart kedély-állapotom késleltette. Orvosom, kinek nővérem betegségének okát megmondta, fürdőt javasolt. — Tanácsát követve, Hohenbadenbe mentem, hogy ronesolt egészségemet ott helyre-állítsam. Hohenbaden vidéke elragadó regényes. Közéleben hasonnevű várom emelkedik. Egy alkalommal épen midőn e nevezetes romok között bolyongtam, egy boldog házaspár közeledett felém. Egyszerre csak ismert hangok üték meg fülemet és ime egy kiáltás, mely az öröme volt. . . . Tivadar barátom karjaiban hevert. Üdvözlését viszonzva, félve emelém fel tekintetemet a földről azon nőre, a ki Tivadar mellett állott, s ez Blanche volt.

Ő az angyali Blanche, de fájdalom másnak az oldalán.

Igen ő volt, a esábitó szépségű Blanche, a forrón szeretett nő, barátom neje. — Nem esekély fáradságomba került belső zavaromat leküzdeni. Csak miután vérem lassult, képes lettem nehány üdvözlő szót rebegni, melyeket ő szégyenkezve megköszönt és oly pillantást vetett rám, mely oly tüzes volt, hogy vérem pezsegni kezdett, ezen pillantás azon boldog perepre emlékeztetett, melyben örök

hűséget esküdénk egymásnak. Csak egyetlen-egyszer volt e pillanat megnyugtató, ez előtt a menyekbe emelt, most a pokol mélyébe suttott alá; mert ezen utóbbi, férje azaz barátom megbecstelését tükrözte vissza.

Mialatt azon örömről beszéltem, melyet nekem megjelenésével szerzett, ő viszont ajánlatot tett nekem, hogy rövid együttlétünk idejét kellemesen töltsük és azért felkért, hogy azon szállodába szállnék, melyben ő lakik, — azalatt bensőmben azon eszme fogamzott meg, mely szerint a fürdőt valamely ürügy köpenye alatt hagyjam el, mert sejtelmem, azaz előérzetem volt, hogy valami borzasztó esemény adja elő magát.

Hanem ez igen feltűnt volna, ha Tivadar barátom ajánlatát el nem fogadtam vagy azonnal elutaztam volna. Én tehát barátom ajánlatát elfogadva maradtam, de azon esküt, illetőleg fogadást tettem, barátom becsülete mint önbecsületem fölött örködni, hogy semmi által ne váljam árulóvá a mi által barátságunk esorbát szenvedne és Isten tanum, én az esküt szigoruan megtartottam és nem vagyok oka azon szerencsétlenségnek, melynek áldozatai lettünk. (Folyt. köv.)

Szini szemle.

Rimaszombat, jul. 23.

Csütörtökön „Egy katonai történet” cz. 5 felvonásos hatóságos színmű kitünően sikerült. — nagyobb közönséget érdemelt.

Szombaton Reiner Antónia jutalomjátékául „XXII. Cactus” mulattató vig operette, „Gringoire” dramolette és „Szerelmi bájtal” operette hármassal előadás a jutalmazott erkölcsi előnyére, de kevés anyagi hasznára igen jól sikerült. E nagyon buzgó s mindig tet-

széssel játszó színész a közönség nagyobb elismerésére számíthatott.

Vasárnap: „A zsidó honvéd.” Régen ismert, vasárnapi darab, mely élvezetes estét nyújt a közönségnek, ha kiválóbb szereplői jó kezekben vannak. Az előadásról dícsérőleg nyilatkozunk, — bár közönség — a kerti mulatság miatt — nagyon kis számu volt.

Kedden — jul. 19. — Daudet Alfonz nagyérdemű színműve: „Ifjabb Fromont és idősb Riesel.” A kidolgozás művészetével, a jelenetek kitünő összeszerkesztésével s hatásos dialogokkal dícsérő darab, mely nálunk is tökéletes sikert aratott — volna, ha a ezimszerep egyikét nem Moóri játsza, ki valóságos provokálja a közönség morgását, gúnyjait. Járása, kelése, taglejtése, minden mozdulatában a megtestesült ügyetlenség. Öltözködni se tud, — nem szeretnénk vele disputába ereszkedni az izlés felett. Bágyoni játéka fénypontja az előadásnak. Nagy bravourral adta id. Rieselert. 3-or kitapsolták. Jankovits Ida szép képességű, erősebb szerepekhez nagy páthosszal rendelkezik. Sziklay öreg színészével megmutatta, hogy használható, sokra alkalmas. Reiner finomsággal, eleve séggel játszott, de hadart. Ez egy tulajdonságot óhajtjuk máskor nem észlelni. Egyébként ő maga dolgozik három helyett is. Faludy, Lipeseiné, Bágyoniné emelték a köztetszést. Közönség esekély számu volt, pedig Faludy a nemzeti színház tagjának volt utolsó fellépte és jutalomjátéka. Itt megjegygyezük, hogy Miklósy nem tudja a közönség figyelmét jó előre felhívni a jobb darabokra. Nem azt mondjuk ezzel, hogy fujjon a reklamesimalás nagy trombitájába, de pl. hétről-hétre felhívhatna a sajtó útján a vidéki közön-

ség érdeklődőit, ha jó műsorát közli azzal. Egyik napról a másikra való előleges jelentés nem csinál tele házat.

Csütörtökön Nyiregyházi Vilmos javára: „Kis doktor.” E bohókás, szelleműs és igen behízelt zenéjű operette előadása a szép közönség teljes meglegedését érdemelte ki. A jutalmazott — dr. Piccolo — ugy kedves énekével, mint ügyes játékával első helyen áll Reinerrel, ki mint mindig élénken egész lelkesültséggel játszik s ma különösen szépen dalolt. Lipeseiné, Hatvani, Sebes, Sziklay hathatósan közreműködtek; a karok jól énekeltek, — bár ez előadásnál tapasztaltuk, mennyire emelné egy jó társulat operette előadásait zenekar.

Szombaton Bágyoni jutalmára „Járvány.” Vasárnap „Donna Juannita” — a melyek után a társulat befejezi itteni működését.

Szerkesztői üzenetek.

A talányok beküldőit és megfejtőit türelemre kéréjük: minden számban azért nem hozhatunk, mert mindig sok a kézirat.

L. L. Hol és mikor találkozunk? magánlevelünkben tudatni fogjuk.

F. A. Különös tekintetnél fogva nem adhatjuk a esinos költeményt, a kérdéses próza közlésére is nagy nehezen adtuk rá a fejünket.

D. B. A türelem rózsát terem.

T. E. Kerjük becses látogatását.

K. J. Legyen szerencsénk, talán nem tetszik valami?

K. Gy. Az elnök ur kedves nyilatkozatát köszönöm Föthi, alkalmaslag viszonzom.

— i. — s. Elverjük rajta a port, időre van szükségünk.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Pető Porubszki Pál.

Szerkesztőtárs: Föthi Kovács Béla.

H I R D E T É S E K.

Egy 2—3 gymn. osztályt végzett jóerkölcsű

ifjút azonnal felfogadok tanuló minőségben művezkrázdámba. — A feltételek iránt üzletemben nyujtok felvilágosítást.

Rimaszombat, 1881. július hó.

1—*

Ifj. Miskolczy István, művezkrász.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek jó hirben álló gyártmányait a

esermelyvölgyi gazdasági gépek és eszközök gyarából

Nevezetesen:

a s.-a.-ujhelyi kiállításon ujjolag és egyedül első arany-éremmel díjazott

Járgány- és tisztító cséplőgépeket 3—4 lóerőre,

Járgány-szegrendszerű cséplőgépeket 1—4 lóerőre, és

Szegrendszerű kézcseplőgépeket, továbbá: Baker- és magtári rostákat, sorba- és szörvavető gépeket, borsajtó és szőlőszűző s egyéb gazdasági eszközöket, pontosan és szilárd kiállításban.

Rendelményeket elfogad részünkre: BENYO BÉLA ur Rimaszombat.

➡ Árjegyzékek és képes jegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. ➡

1—3

Haszonbérlet.

A Bakostöréki koresmáltatási jog a hozzátartozó épületekkel, mészárszék, szántó föld, rét és kerttel együtt. év jul. 31-én d. u. 3 órakor Bakostöréken a község házánál nyilvános árverésen a többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. A feltételek alólirt közbirtokossági igazgatónál bármikor megtekinthetők.

A bérlet kezdetét veszi: 1882. év jan. hó 1-én.

Bakos-Törék, 1881. jul. 6.

Plauka Pál,

közbirtokossági igazgató.

3—3

Haszonbéri hirdetmény.

A rimaszécsi italmérési jog, az ahhoz tartozó vendéglői helyiséggel együtt 1882. év január hó 1-től 3 évre haszonbérbe kiadó. — Bővebb értesítést nyerhetni alólirtottnál bármikor. — Bérlet csak keresztény lehet.

Soffer Zsigmond,
kereskedő Putnokon.

1—3

Első díj- s arany diszoklevéllel jutalmazva a S.-A.-Ujhelyi kiállításon a magyar államgépgyári gőzmozgony és vasrácskeretű gőzcséplőgépeért.

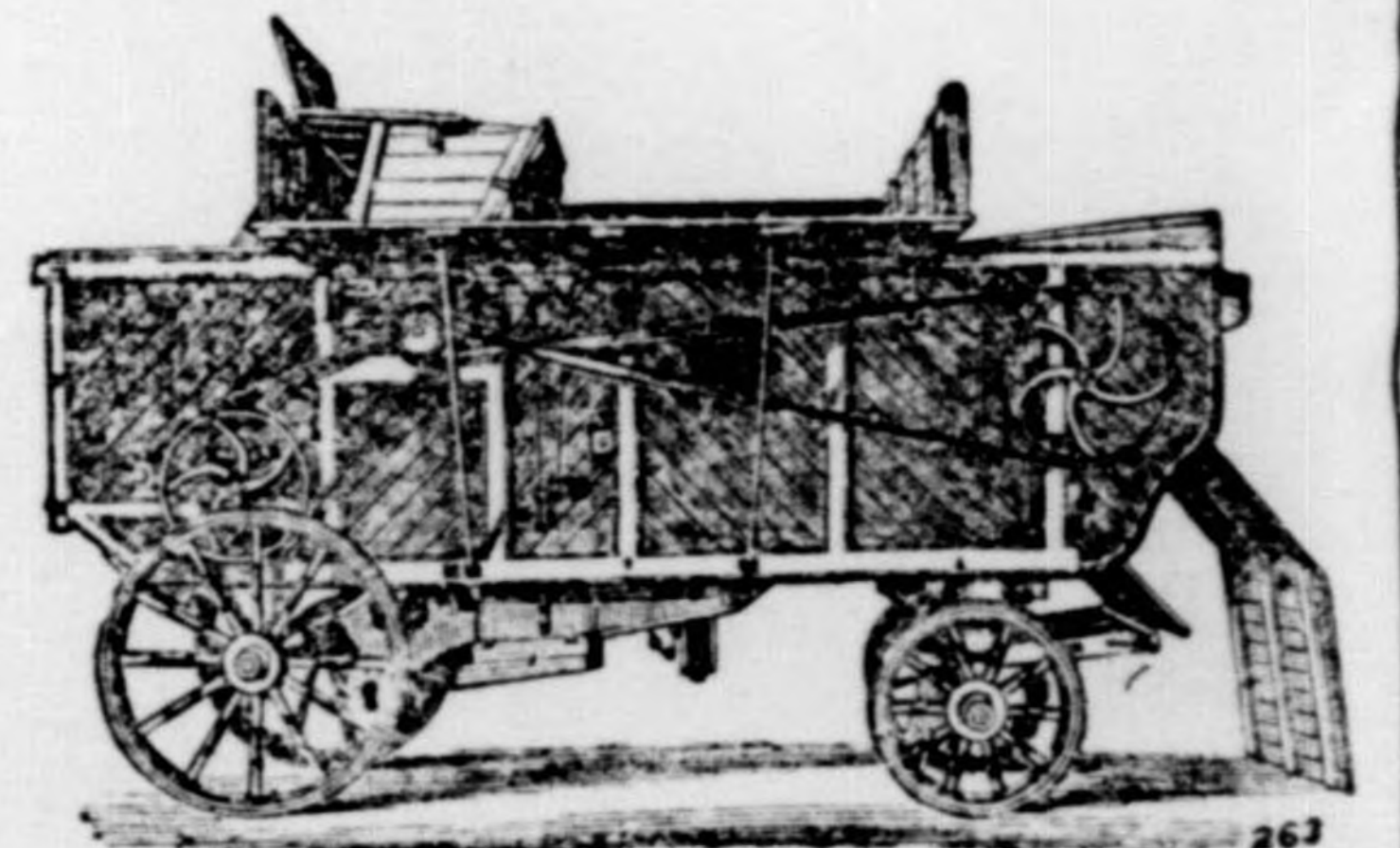
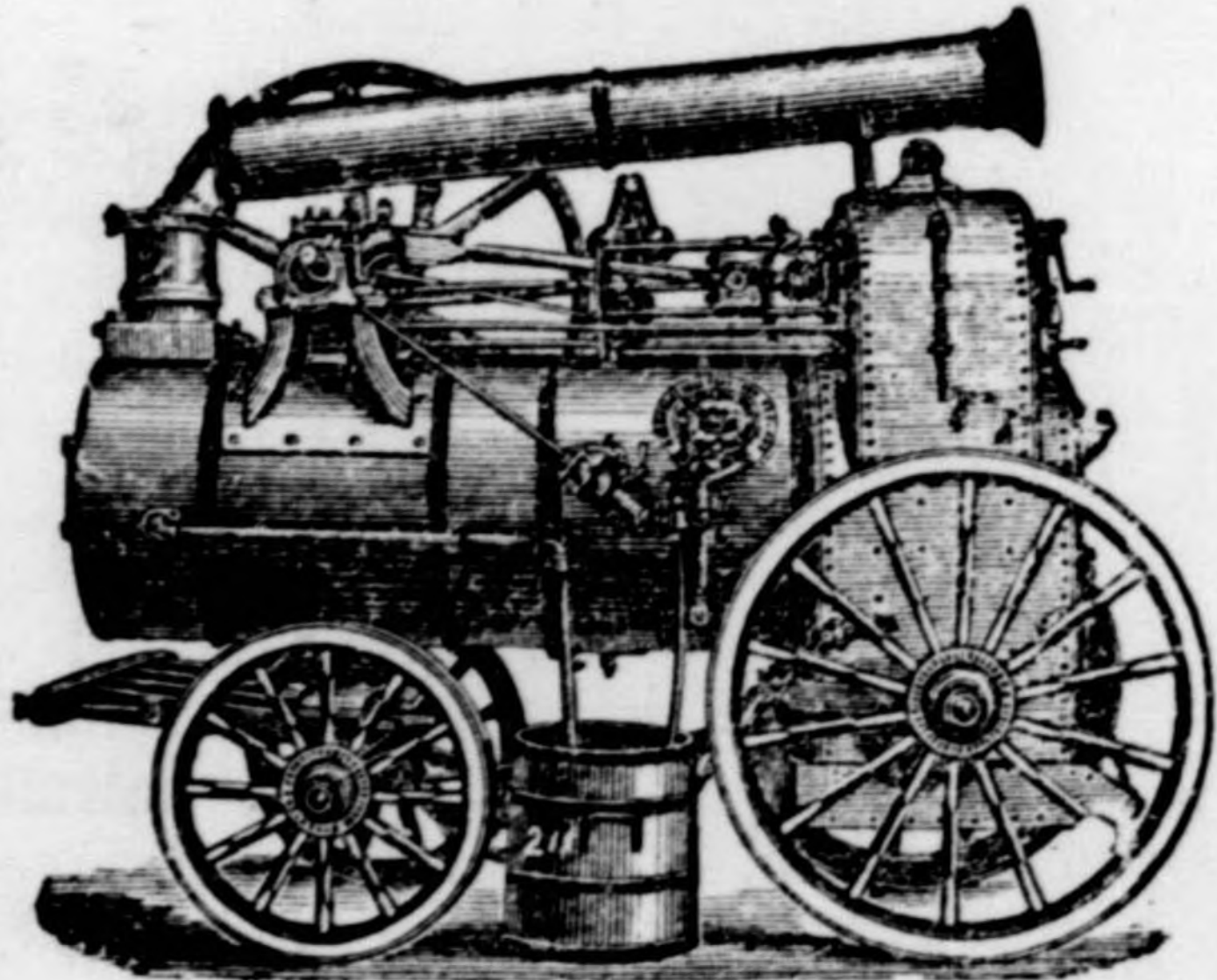
2—4

Fehér Miklós,

mint a m. kir. államvasutak gépgyárának főügynöke, ajánlja nagy fűtőfelülettel bíró, kevés tüzelő-anyag igénylése mellett a legnagyobb erő kifejtésére képesített, kitünő szerkezetű, a m. királyi államgépgyárban készült

mozgonyait és szilárd vas-rácskeretű gőzcséplőit,

melyek nemükben páratlanok, feltünően nagy rostafelülettel, hosszú gyors kopást gátló fémgömb-esészekben futó, legjobb minőségű acél tengelyekkel, rendkívül erős kosárral, azonkívül üszög-választó készülékkel vannak ellátva.

Az igazság kiderítése ezéjjából nem mulaszthatom el a t. cz. érdeklődő gazdaközönség tudomására hozni, miszerint a f. é. május hó 28-án S.-A.-Ujhelyen tartott kiállításán a m. kir. államvasutak gépgyára által készített s általam kiállított gőzmozgony és vasrácskeretű gőzcséplő gép készlet volt az, mely haladásért és megnyerő kiállításaért az első díjat valamennyi felett elnyerte. — Ajánlja továbbá az adai, z.-egerzegi, s.-a.-ujhelyi és szécsényi kiállításokon 19 első díjat és második díjat nyert kisebb gazd.gépeit; nevezetesen pedig az oly igen keresett

Hofher-féle 4 kis magyar lóerejű járgányeséplőgépeit

tisztító és zsákoló szerkezettel, mely Szécsényben az első díjat nyerte; továbbá mindennemű gazdasági gépeit és eszközeit gyári áron s végre Hornsby & Sons gabu-aratógépeit, Mac Cormick kéveköto aratógépeit és „Sulky Rake” széna-gereblyéit, mellyel naponta 20—25 holdat lehet egy lóval összegereblyézni.

Raktár, iroda és gépesarnok: Budapesten, üllői-ut 25. sz. „Köztelek.”

